МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра загальної педагогіки, дошкільної, початкової та спеціальної освіти

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРИРОДНИЧОГО Й ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ

освітній ступінь	молодший бакалавр
галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
спеціальність	012 Дошкільна освіта
освітня програма	Дошкільна освіта
тип дисципліни	нормативна

Ізмаїл – 2019

ПОГОДЖЕНО:
Гарант освітньої програми

_____ Т.М. Житомирська

РЕКОМЕНДОВАНО:
кафедрою загальної педагогіки, дошкільної, початкової та спеціальної освіти
протокол № 1 від 27.08.2019 р.
Завідувач кафедри _____ Д.Г. Іванова

ПОГОДЖЕНО:
Голова навчально-методичної ради педагогічного факультету

_____ С.Д. Пенькова

Розробники програми: Граматик Надія Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент загальної педагогіки, дошкільної, початкової та спеціальної освіти.

Рецензенти програми: Баштовенко Оксана Анатоліївна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та фізичної культури.

© Граматик Н.В., 2019
© ІДГУ, 2019

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	**Розподіл годин за навчальним планом**	
	Денна	***Заочна***
Кількість кредитів: 4	*Лекції:*	
	22	6
Модулів: 1 Змістових модулів: 3	*Семінарські заняття:*	
	24	6
Загальна кількість годин: 120	*Консультації:*	
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2	2	
Семестр: 4	*Індивідуальні заняття:*	
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне: 4/1 - самостійна робота:	-	-
Форма підсумкового контролю: *екзамен*	*Самостійна робота:*	
Мова навчання: *українська*	72	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни: професійна компетентність майбутніх вихователів в аспекті систематизації наукових уявлень дітей дошкільного віку про природне довкілля, формування першооснов екологічної культури;

Метою вивчення дисципліни є: розвиток здатності майбутніх вихователів до формування у дошкільників природничих знань, інтегрування ціннісних орієнтацій які закладають основи відповідального та дієвого ставлення до навколишнього природного середовища;

Передумови для вивчення дисципліни: «Дитяча психологія», «Дошкільна педагогіка з історією»;

Міждисциплінарні зв'язки: «Основи філософських знань», «Психологія», «Педагогіка».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта».

Інформація про компетентності та відповідні їм програмні результати навчання за дисципліною

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 1.	Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини і громадянина в Україні.	ПРН 1.	Знати стандарти, принципи та норми професійної діяльності, основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері дошкільної освіти. Дотримуватись концепції міжнаціонального та міжкультурного діалогу в Україні.
ЗК 2.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	ПРН 2.	Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. Розуміти базові уявлення з філософії, етики, естетики та уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності з метою розвитку високого рівня природничих і екологічних знань та накопичення досвіду ціннісного ставлення до природи й стійких екологічних мотивацій дошкільника.
ЗК 3.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН 3.	Володіти інформаційною культурою, вмінням узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію. Критично осмислювати інформацію з різноманітних джерел.
ЗК 4.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПРН 4.	Застосовувати норми та правила професійного спілкування державною мовою.
ЗК 6.	Здатність працювати в команді.	ПРН 6.	Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі.
ЗК 7.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПРН 7.	Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
ЗК 8.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ПРН 8.	Синтезувати наявні теоретичні знання для вирішення практичних ситуацій. Застосовувати професійні норми в практичні діяльності.
ЗК 9.	Здійснення безпечної діяльності.	ПРН 9.	Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров’я дітей

Фахові компетентності (ФК)			
ФК 1.	Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.	ПРН 11.	Здатність застосовувати наукову методологію, опрацьовувати наукову літературу, виявляти закономірності, застосовувати наукові закони та принципи для вирішення для розв'язання навчальних та професійних завдань у сфері дошкільної освіти.
ФК 2.	Здатність до розвитку в дітей дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).	ПРН 12.	Знання та розуміння значущості розвитку особистісного потенціалу людини та її базових якостей заявлені як пріоритетні напрями роботи вихователя з дітьми у відповідності до вимог часу, потреб дітей та соціуму, наукових здобутків теорії та практики дошкільного виховання.
ФК 3.	Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей дошкільного віку.	ПРН 14.	Реалізовувати загальноосвітній, розвивальний та виховний потенціал занять відповідно до вікових особливостей дітей; формувати і розвивати інтелектуальну та емоційну сфери особистості дитини, її пізнавальні інтереси, спонукати дошкільників до обміну враженнями, спільного обговорення побаченого під час спостережень, екскурсій, занять в природі.
ФК 4.	Здатність до формування у дітей дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості (Я дитини і його місце в довкіллі).	ПРН 15.	Оволодіти методами і прийомами роботи з дітьми в навчально-виховній діяльності, здійснювати індивідуальний підхід до дитини, розвивати їх творчі здібності тощо; аналізувати зміст методичних посібників; обґрунтовувати ефективність вибору засобів наочності відповідно до дидактичної мети занять; застосувати засоби наочності у процесі ознайомлення з довкіллям; виготовляти засоби наочності.
ФК 7.	Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.	ПРН 17.	Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.
ФК 11.	Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами	ПРН 13.	Здійснювати педагогічну взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи, залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ФК 12.	Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.	ПРН 18.	Установлювати й підтримувати різноманітні мовленнєві контакти; знайомити дошкільників з доступними образними виразами, приказками, прислів'ями, фразеологічними зворотами, насичувати мовлення дітей епітетами, синонімами, антонімами, образними звертаннями, за допомогою спеціальних прийомів проводити навчальні вправи з розвитку образного мовлення і стимулювати природне наслідування дітьми образного слововживання на основі усної народної творчості природознавчого змісту.

Матриця відповідності компетентностей результатам навчання за дисципліною

Шифр компетен-тності	**Результати навчання**			
	Знання	**Уміння**	**Комунікація**	**Автономність та відповідальність**
ЗК 1.	ПРН 1.			
ЗК 2.	ПРН 16.	ПРН 2.		
ЗК 3.	ПРН 3.			
ЗК 4.		ПРН 4.		
ЗК 6.		ПРН 6.		
ЗК 7.		ПРН 7.		
ЗК 8.		ПРН 8.		
ЗК 9.	ПРН 19.	ПРН 9.		
ФК 1.		ПРН 11.		
ФК 2.	ПРН 12.			
ФК 3.		ПРН 14.	ПРН 13.	ПРН 20.
ФК 4.	ПРН 15.		ПРН 13.	ПРН 20.
ФК 7.		ПРН 17.		
ФК 11.		ПРН 13.		
ФК 12.		ПРН 18.	ПРН 13.	

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістових модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)					
		Аудиторні	Лекції	Семінарські	Консультації	Індивідуальні	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські	Консультації	Індивідуальні	Самостійна робота
Змістовий модуль І. Теоретичні засади формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку													
1.	Природничо-екологічна обізнаність здобувача дошкільної освіти у його гармонійному розвитку		2	2			6		2				9
2.	Психолого-педагогічні особливості формування у дитини дошкільного віку природничо-екологічної компетентності		2	2			6						9
Змістовий модуль ІІ. Еколого-розвивальне середовище закладу дошкільної освіти													
3.	Природниче середовище закладу дошкільної освіти: сутність, принципи організації, освітньо-виховне значення		2	2			6			2			10
4.	Проектування еколого-розвивального середовища закладу дошкільної освіти – основа формування природничо-екологічної компетентності дошкільників		2	2			6						10
Змістовий модуль ІІІ. Методичні основи педагогічного супроводу процесу формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку													
5.	Методи безпосереднього ознайомлення з природою дошкільників		2	2			6						10
6.	Формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку: педагогічний потенціал словесних методів		2	2			6		2				10
7.	Своєрідність ілюстративних методів формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку		2	2			6						10
8.	Форми організації природничо-екологічної діяльності дітей дошкільного		2	2			8		2				10

	віку												
9.	Шляхи і засоби систематизації знань у дітей дошкільного віку про природне довкілля		2	2			8			2			10
10.	Інтерактивні технології безпосереднього ознайомлення дошкільників із природним довкіллям		2	2			6						10
11.	Сучасні педагогічні технології формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку		2	4			8			2			10
	Проміжний контроль (МКР):												
	Разом:	**48**	**22**	**24**	**2**	**-**	**72**	**12**	**6**	**6**		**-**	**108**

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Змістовий модуль І. Теоретичні засади формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку

Лекція 1. Природничо-екологічна обізнаність здобувача дошкільної освіти у його гармонійному розвитку

Становлення методики ознайомлення дітей з природою. Історична ретроспектива поглядів вітчизняних і зарубіжних педагогів на природничо-екологіче виховання дітей дошкільного віку.

Освітня лінія «Дитина у природному довкіллі» Базового компоненту дошкільної освіти. Місце та зміст природничої складової в системі сучасної дошкільної освіти. Актуальні завдання ознайомлення дітей дошкільного віку з природним довкіллям. Вирішення завдань природничо-екологічного виховання в єдності реалізації освітніх, виховних, розвиваючих цілей.

Лекція 2. Психолого-педагогічні особливості формування у дитини дошкільного віку природничо-екологічної компетентності

Стратегії екологічної освіти. Екологічна освіта, як складова життєвої компетентності дошкільника.

Психолого-педагогічні особливості формування природничо-наукових уявлень і понять у дітей дошкільного віку. Напрями формування природничо-екологічної компетентності дитини дошкільного віку. Емоційно-ціннісне ставлення дошкільника до природи як результат формування зачатків екологічної культури.

Екологічне виховання дошкільників та його вікові аспекти.

Змістовий модуль ІІ. Еколого-розвивальне середовище закладу дошкільної освіти

Лекція 3. Природниче середовище закладу дошкільної освіти: сутність, принципи організації, освітньо-виховне значення

Осередок природи дошкільного закладу. Природне розвивальне середовище, його значення у формуванні природничо-екологічної компетентності дошкільника (створення умов для повноцінного всебічного розвитку дітей; реалізація програмового змісту освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі»).

Складові компоненти природно-розвивального середовища у ЗДО (куточок природи, екологічна стежина, екологічна лабораторія, зимовий сад, ділянка, город, квітник). Вимоги до планування та озеленення природного розвивального середовища дошкільного закладу освіти для реалізації змісту і завдань формування природничо-екологічної компетентності дошкільників.

Лекція 4. Проектування еколого-розвивального середовища закладу дошкільної освіти – основа формування природничо-екологічної компетентності дошкільників

Екологічна культура як результат екологічної освіти. Концепція екологічної культури. Змістовий стрижень формування елементів екологічної культури у дошкільників: система уявлень про життя рослин і тварин, їх зв’язок із середовищем.

Своєрідність змісту еколого-розвивального середовища закладу дошкільної освіти. Екологічна стежина як елемент розвивального екологічного середовища в ЗДО.

Книги, дидактичні посібники, твори мистецтва, екологічний музей – складові еколого-передметного середовища дошкільної освітньої установи.

Змістовий модуль ІІІ. Методичні основи педагогічного супроводу процесу формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку

Лекція 5. Методи безпосереднього ознайомлення з природою дошкільників

Спостереження – основний метод формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку. Зв'язок спостережень з різними видами діяльності дітей. Види спостережень та їх зміст у кожній віковій групі. Методика організації та проведення спостережень з дітьми різного віку.

Емоційно забарвлена ігрова діяльність як засіб фізичного розвитку та засіб впливу на естетичну, моральну та когнітивну сфери особистості дитини. Характеристика гри як засобу формування природничо-екологічної компетентності. Види природничих ігор.

Праця в природі як один з основних методів формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку.

Значення, зміст дослідів, що проводяться з об'єктами неживої природи, рослинами, тваринами. Методика організації та проведення дослідів з дітьми різного віку.

Лекція 6. Формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку: педагогічний потенціал словесних методів

Використання словесних методів щодо формування природничо-екологічної компетентност дітей дошкільного віку. Зв'язок словесних методів з методами безпосереднього ознайомлення дітей з природою. Значення розповіді в ознайомленні дітей з природним довкіллям. Вимоги до розповіді вихователя, види розповідей. Словесні логічні завдання як різновид розповіді.

Бесіда як метод ознайомлення дітей з природою. Види бесід, їх зміст. Методичні вимоги до проведення бесіди з дошкільниками. Використання художньої природознавчої літератури, творів класиків літератури, українського фольклору, сучасної літератури в процесі ознайомлення дошкільників з природою.

Лекція 7. Своєрідність ілюстративних методів формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку

Ілюстративний матеріал, його класифікація, види. Предметні картинки, специфіка їх використання у формуванні природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку. Особливості використання сюжетних картинок під час ознайомлення дошкільників з природою. Специфіка та своєрідність використання художніх картин природничо-екологічного змісту. Методика розглядання картин та ілюстрацій. Сприймання музики як ілюстративно-супроводжуючий метод ознайомлення дітей дошкільного віку з природою.

Лекція 8. Форми організації природничо-екологічної діяльності дітей дошкільного віку

Форми організації освітньої роботи з формування природничо-екологічної компетенції дітей (заняття, екскурсія як особливий вид занять, цільові та повсякденні прогулянки).

Значення і місце занять у системі роботи щодо формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку. Інтегрований характер занять екологічного спрямування.

Методика організації і проведення природознавчих занять з дітьми різного віку. Особливості проведення ігор-занять з дітьми раннього віку. Використання на заняттях досвіду і знань дітей, що отримані у повсякденному житті, їх систематизація на заняттях. Індивідуалізація природничої освіти дітей за їх інтересами. Зв'язок занять з іншим формами роботи. Особливості та вимоги до організації екскурсій у природу. Характеристика цільової прогулянки.

Особливості організації повсякденної прогулянки, її спрямування на вирішення завдань формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку. Екологічні акції та проекти.

Лекція 9. Шляхи і засоби систематизації знань у дітей дошкільного віку про природне довкілля

Ведення календарів природи і погоди: оформлення та зміст у різних вікових групах. Складання гербаріїв, різноманітних колекцій з природного матеріалу; методика їх використання під час закріплення знань дітей про природу. Проведення свят і розваг природничої тематики. Значення, місце та методика організації свят природничого та екологічного характеру. Співпраця дошкільного закладу освіти та сім'ї з питань формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку.

Лекція 10. Інтерактивні технології безпосереднього ознайомлення дошкільників із природним довкіллям

Інтерактивні методи і форми роботи з дітьми дошкільного віку. Вплив інтерактивних технологій на формування природничо-екологічної компетентності дошкільників. Використання інтерактивних прийомів природничо-екологічного виховання дошкільників. Інтерактивна гра як засіб педагогічного впливу на розвиток природничо-екологічної компетентності дитини-дошкільника.

Лекція 11. Сучасні педагогічні технології формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку

Місце і роль сучасних педагогічних технологій у формуванні природничо-екологічної компетентності дошкільників. Мотиваційні аспекти впровадження інноваційних освітніх технологій у дошкільну освіту. Освітні технології мотивування дітей дошкільного віку до формування їх природничо-екологічної компетентності.

Сучасні педагогічні технології формування природничо-екологічної компетентності дошкільнят.

5.2. Тематика семінарських занять

1. Теоретичні основи формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку.
2. Психолого-педагогічні механізми формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку.
3. Матеріальна база формування сталих природничо-екологічних орієнтирів особистості дошкільника.
4. Моделювання природничо-екологічного середовища в закладі дошкільної освіти.
5. Організація процесу екологічної освіти і виховання в дошкільному закладі освіти.
6. Організація і зміст спостереження за природою дітей різних вікових груп.
7. Загальна характеристика методів ознайомлення дітей з природою.
8. Наочні, практичні та словесні методи ознайомлення дітей з природою.

9. Моделювання різних форм організації діяльності дітей з освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі».

10. Формування естетичного та ціннісного ставлення до об’єктів та явищ природи у дітей дошкільного віку.

11. Характеристика технологій природничо-екологічного виховання дітей дошкільного віку.

12. Використання авторських технологій формування природничо-екологічної компетентності дитини-дошкільника.

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		Форми звітності
		денна	заочна	
1.	Доповідь про внесок вітчизняних і зарубіжних науковців у розвиток дошкільної природничої освіти	6	9	презентація
2.	Представити орієнтовний перелік мешканців живого куточка (рослин (за групами), комах, молюсків, риб, земноводних, плазунів, птахів, ссавців) та розкрити особливості їх утримання і догляду за ними	6	9	порівняльна таблиця
3.	Створити паспорти кімнатних рослин (по два на кожну групу рослин)	6	9	таблиця
4.	Розробити цікаву розповідь для дітей про одну із тварин – мешканця куточка живої природи	6	9	виступ
5.	Розкрийте особливості використання дитячої природознавчої літератури та малих літературних фольклорних жанрів (приказок, прислів’їв, загадок, скоромовок, забавлянок, примовок, потішок тощо) в процесі ознайомлення дітей з об’єктами і явищами природного довкілля	6	9	доповідь
6.	Ознайомтеся з поданим у Програмі орієнтовним переліком художніх творів, рекомендованих для читання (за жанрами). Підготуйте рекламне представлення одного із сучасних авторів дитячої художньої літератури про природу (зарубіжного чи вітчизняного). Складіть анотований перелік його творів.	6	9	виступ-презентація
7.	Складіть анотований огляд статей, присвячених наочним і практичним	6	9	таблиця

	методам, за хрестоматією «Методика ознайомлення дітей з природою» (уклад. Н.М. Горопаха).			
8.	Випишіть з програми «Дитина», а також з Методичних рекомендацій до неї програмові вимоги до організації спостережень, дослідів, праці у природі дітей різних вікових груп, а також орієнтовний їхній зміст	6	9	таблиця
9.	Складіть таблицю **«**Технологія організації та проведення заняття з ознайомлення з природою в закладі дошкільної освіти**»**	6	9	таблиця
10.	Використовуючи методичну літературу для вихователя, публікації в періодичних виданнях, ознайомтеся з розробками занять з ознайомлення з природою в ЗДО. Зробіть аналіз одного з них	6	9	виступ-презентація
11.	Ознайомтеся з технологією естетико-екологічного виховання дитини, розробленою проф. Г.С.Тарасенко. Підготуйте одне із авторських занять милування природою	6	9	конспект-заняття
12.	Розробіть та представте проект для дітей старшого дошкільного віку на екологічну тематику	6	9	виступ-презентація
Всього:		**72**	**108**	

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. Форми поточного контролю

Поточний контроль має на меті оцінити роботу здобувачів вищої освіти за всіма видами аудиторної роботи (лекції, семінарські заняття) та відображає поточні навчальні досягнення студентів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Інструментарієм поточного опитування студентів є:

- виступи на семінарських заняттях;
- дискусії щодо проблемних питань;
- усне опитування;
- письмове експрес-тестування.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. Форми поточного контролю: усне опитування на семінарських заняттях, виконання завдань самостійної роботи, захист ІНДЗ.

6.2. Форми проміжного контролю: виконання модульної контрольної роботи.

6.3. Форми підсумкового контролю: екзамен.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, якість виконання студентом завдань самостійної та індивідуально-дослідної роботи. Модульна контрольна робота проводиться в тестовій формі у дистанційному курсі Moodle. Відповіді на питання МКР дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом з дисципліни.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

Моделювання з дітьми дошкільного віку в системі екологічного виховання – це...

прийом;

результат;

метод;

форма;

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Схема розподілу балів

	Поточний контроль	**Проміжний контроль**	**Підсумковий контроль**
Максимальна кількість балів	**40 балів** – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,4	**10 балів** – за результатами виконання модульної контрольної роботи	**50 балів –** за результатами відповіді на екзамені
Мінімальний пороговий рівень	**20 балів**	**6 балів**	**25 балів**

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінку «відмінно» (максимально 5 балів за семінарське заняття) студент отримує за умови відповідності виконаного завдання та його усної відповіді (захисту виконаної роботи) за усіма зазначеними критеріями. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

Контроль систематичного виконання завдань *семінарських занять і самостійної роботи:*

Відмінно («5») – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових робіт, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

Добре («4») – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

Задовільно («3») – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових завдань, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

Незадовільно («2») – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Незадовільно («1») – студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	**Максимальна кількість балів**
Конспект першоджерел	5
Анотації наукових статей	5
Написання есе	5
Презентація	5

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Проміжний контроль складається з 50 тестових питань, які студент опрацьовує протягом 60 хвилин у дистанційному курсі Moodle. Одна правильна відповідь становить 0,2 бали. Максимальна кількість балів за МКР – 10 балів.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного, проміжного та підсумкового контролів.

Таблиця переведення середньозваженого балу
за 100-бальною шкалою

100-бальна	*сер. бал*	*100-бальна*	*сер. бал*	*100-бальна*	*сер. бал*	*100-бальна*	*сер. бал*	*100-бальна*	*сер. бал*
100	4,97–5,00	**80**	4,10–4,14	**60**	3,10–3,14	**40**	2,25–2,29	**20**	1,15–1,20
99	4,94-4,96	**79**	4,05–4,09	**59**	3,05–3,09	**39**	2,20–2,24	**19**	1,09–1,14
98	4,91–4,93	**78**	4,00–4,04	**58**	3,00–3,04	**38**	2,15–2,19	**18**	1,03–1,08
97	4,87–4,90	**77**	3,95–3,99	**57**	2,96–2,99	**37**	2,10–2,14	**17**	0,97–1,02
96	4,84–4,86	**76**	3,90–3,94	**56**	2,93–2,95	**36**	2,05–2,09	**16**	0,91–0,96
95	4,80–4,83	**75**	3,85–3,89	**55**	2,90–2,92	**35**	2,00–2,04	**15**	0,85–0,90
94	4,76–4,79	**74**	3,80–3,84	**54**	2,87–2,89	**34**	1,95–1,99	**14**	0,79–0,84
93	4,72–4,75	**73**	3,75–3,79	**53**	2,84–2,86	**33**	1,90–1,94	**13**	0,73–0,78
92	4,68–4,71	**72**	3,70–3,74	**52**	2,81–2,83	**32**	1,85–1,89	**12**	0,67–0,72
91	4,64–4,67	**71**	3,65-3,70	**51**	2,78–2,80	**31**	1,80–1,84	**11**	0,61–0,66
90	4,60–4,63	**70**	3,60–3,64	**50**	2,75–2,77	**30**	1,75–1,79	**10**	0,55–0,60
89	4,55–4,59	**69**	3,55–3,59	**49**	2,70–2,74	**29**	1,69–1,74	**9**	0,49–0,54
88	4,50–4,54	**68**	3,50–3,54	**48**	2,65–2,69	**28**	1,63–1,68	**8**	0,43–0,48
87	4,45–4,49	**67**	3,45–3,49	**47**	2,60–2,64	**27**	1,57–1,62	**7**	0,37–0,42
86	4,40–4,44	**66**	3,40–3,44	**46**	2,55–2,59	**26**	1,51–1,56	**6**	0,31–0,36
85	4,35–4,39	**65**	3,35–3,39	**45**	2,50–2,54	**25**	1,45–1,50	**5**	0,25–0,30
84	4,30–4,34	**64**	3,30–3,34	**44**	2,45–2,49	**24**	1,39–1,44	**4**	0,19–0,24
83	4,25–4,29	**63**	3,25–3,29	**43**	2,40–2,44	**23**	1,33–1,38	**3**	0,13–0,18
82	4,20–4,24	**62**	3,20–3,24	**42**	2,35–2,39	**22**	1,27–1,32	**2**	0,07–0,12
81	4,15–4,19	**61**	3,15–3,19	**41**	2,30–2,34	**21**	1,21–1,26	**1**	0,01–0,06

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання
в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	**Оцінка за традиційною шкалою**
90-100	відмінно
70-89	добре
51-69	задовільно
26-50	незадовільно
1-25	

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Структурно-логічні схеми.
3. Підручники, навчальні посібники.
4. Збірка тестових завдань для тематичного оцінювання навчальних досягнень студентів.
5. Технічні засоби навчання.
6. Дистанційна платформа MOODL.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основні джерела:

1. Базовий компонент дошкільної освіти»: [затв. рішенням Колегії МОН України і Президії НАПН України] / науковий кер.: Богуш А. М., дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук; авт. кол-в: Богуш А. М., Бєлєнька Г. В., Богініч О. Л. та ін. – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
2. Бєлєнька Г.В. Віконечко в природу: методичний посібник для вихователів дітей дошкільного віку / Г.В. Бєлєнька. – Київ: Сім кольорів, 2014 – 56 с
3. Богуш А.М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі: підручник / А. М. Богуш, Н. В. Гавриш. – Вид. 2-е. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 408 с.
4. Лисенко Н.В. Теорія і практика екологічної освіти: педагог – дошкільник: Монографія / Н.В. Лисенко – Івано-Франківськ, 2007. – 626 с.
5. Методика ознайомлення дітей з природою: хрестоматія / укладач Н. М. Горопаха. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 432 с.
6. Плохій З.П. Виховання екологічної культури дошкільників: Метод. посіб. / З.П. Плохій . – Київ.: Ред. журн. «Дошкільне виховання», 2017. – 173 с.
7. Яришева Н.Ф. Методика ознайомлення дітей з природою / Н.Ф. Яришева. – К.: Вища шк., 1995. – 255 с.

8.2. Допоміжні джерела:

1. Білан О.І. Екологічне виховання дітей дошкільного віку. – Львів, 1996.
2. Бєлєнька Г.В. Природничі науки в казках, запитаннях, завданнях, дослідах. Науково-методичний посібник для дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. / Г.В.Бєлєнька . Природничі науки в казках, запитаннях, завданнях, дослідах. Науково-методичний посібник для дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку – Київ: Шкільний світ, 2016 – 128 с.
3. Інноваційна практика у роботі вихователя ДНЗ. – К.: «Шкільний світ», 2010. – 128 с.
4. Гавриш Н. Інтегровані заняття : методика проведення / Наталія Гавриш. – К.: Шкільний світ, 2007. – 128 с. – (Б-ка “Шкільного світу”).
5. Крутій К. Л. Сучасне заняття з дошкільниками: традиції чи інновації? монографія / К. Л. Крутій. – Запоріжжя : ЛІПС, 2009. – 160 с. – (Бібліотека вихователя дошкільного навчального закладу).
6. Майхрук М.І. Ознайомлення із природним довкіллям. Методичні поради до проведення занять у дитячому садку / М.І. Майхрук. − Тернопіль − Навчальна книга − Богдан, 2012. − 120 с.
7. Молодова Л.П. Ігрові екологічні заняття з дітьми: Навчально - методичний посібник для вихователів дитячих садків і вчителів. – Мінськ: «Асар» - 1995. – 128 с.
8. Ніколаєва С. Любов до природи виховуємо з дитинства / С. Ніколаєва. – Х., 2007.
9. Павлюк С.Ю. Мандруємо екологічною стежиною. Дослідно-експериментальна діяльність дітей дошкільного віку в природі / С.Ю. Павлюк. – Тернопіль: Видавництво «Мандрівець», 2013. – 168 с.

10. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : Академія, 2006. – 456 с.
11. Тарасенко Г. С. Дивосвіт : технологія естетико-екологічного виховання / Г. С. Тарасенко. − 2-е вид., зі змін. − К. : Рута, 2000. − 208 с.

8.3. Інтернет-ресурси:

1. www.students.net.ua – український освітній портал для студентства
2. www.school.edu-ua.net – освітній сайт, який представляє в Інтернеті українські навчальні програми, підручники, довідники, методичні посібники
3. www.education.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки.